

Welzijn landbouwhuisdieren

Inleiding

Geschiedenis van het welzijnsonderzoek

Hoe meet je welzijn ?

Hoe houdt je rekening met welzijn bij ontwerp van houderijsystemen

Onderzoeksmethodologie

Geschiedenis van het welzijnsonderzoek

Begin jaren '60 : Ruth Harrison's book 'Animal Machines'

Regering UK: Brambell Committee

1965

Rapport Brambell

Geschiedenis van het welzijnsonderzoek

Vijf Vrijheden.

Dieren moeten vrij zijn

- van honger en dorst
- van discomfort
- van pijn, verwondingen en ziekte
- van angst en leed
- om hun soorteigen gedrag tot expressie te brengen

Geschiedenis van het welzijnsonderzoek

Begin jaren '60 : Ruth Harrison's book 'Animal Machines'

Regering UK: Brambell Committee

1965 Rapport Brambell

Jaren '70 en 80 : Negatieve effecten van houden van dieren, incl. de intensieve veehouderij

Ijsberen in dierentuinen

Looskauwen bij dragende zeugen

Staatbijten van vleesvarkens

Verenpikken bij leghennen in de scharrelhouderij.

Vaststellen welzijn :

- Gedrag

Vaststellen welzijn :

Vaststellen welzijn :

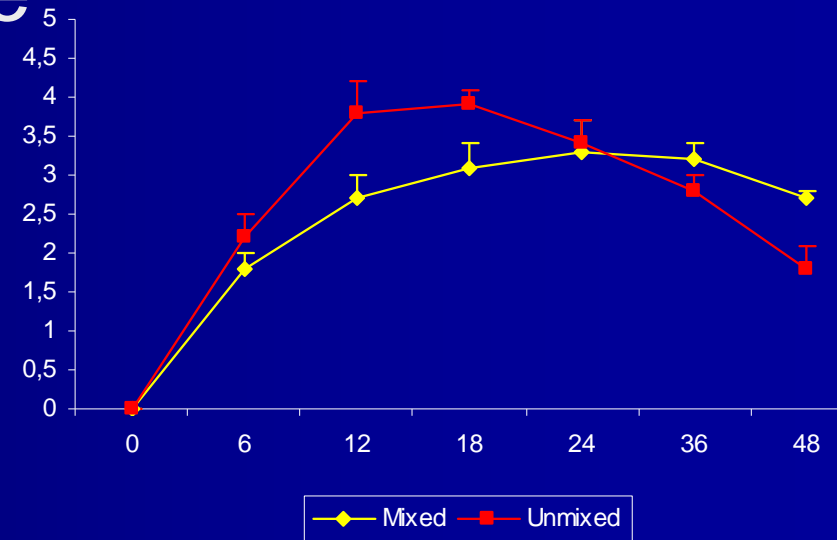
- Gedrag
- Fysiologie

Table 1. Bloed variabelen en subjectieve gevoelens van tieners die theoretisch examen voor het rijbewijs moeten afleggen.

Variabele	Controle		Examenstress	
Stemming	83	(60-100)	72	(40-100)
Prikkelbaarheid	30	(10-65)	62	(20-90)**
Monocyten	7.82	(4.3-11.4)	7.21	(3.6-10.9)
Haemaglobine	142	(123-160)	146	(126-167)
Cortisol (nmol/l)	457	(175-820)	593	(265-980)**

Vaststellen welzijn :

- Gedrag
- Fysiologie
- Gezondheid en ziekte

Vaststellen welzijn :

- Gedrag
- Fysiologie
- Gezondheid en ziekte
- Groei, reproductie en levensverwachting

Vijf Vrijheden.

Dieren moeten vrij zijn

- van honger en dorst
  - van discomfort
  - van pijn, verwondingen en ziekte
  - van angst en leed
  - om hun soorteigen gedrag tot expressie te brengen
-

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en
Voedselkwaliteit (2007),

Nota Dierenwelzijn:

'.....De ambitie van de nota is dat binnen 15 jaar de samenleving meer inzicht en respect krijgt voor het natuurlijk gedrag van dieren. De omgang en houderij van dieren wordt daaraan aangepast, inclusief het aankoopgedrag.'